

Virtuální násilí

Mgr. Kateřina Kudrlová, Ph.D.

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Výzkum kyberkriminality v IKSP

Kudrlová, K. – Vlach, J. **Kyberkriminalita (nejen) v ČR – její stav a trendy.** *Kriminalistika* 4/2017

Analýza trestních spisů – počítačové TČ (§ 230-232 TZ) – 2015, 2019

Dotazníkové šetření „**Zkušenosti obyvatel České republiky s vybranými jevy v online prostředí**“

Vzorek: nevázané kvóty (pohlaví, věk, vzdělání, kraj, velikost obce), 6.811 respondentů 16-74 let

Metodologie: CAWI, zrcadlové otázky oběť/útočník (self-report)

Realizace: ppm factum research s.r.o., listopad 2020

Sledované období: 2020* („uplynulých 12 měsíců“)

Vlach, J. - Kudrlová, K. - Paloušová, V.
Kyberkriminalita v kriminologické perspektivě. ISBN 978-80-7338-189-9

2021-2023: Posouzení trendů kyberkriminality

Mgr. Kateřina Kudrlová, Ph.D.

Mgr. Viktorie Paloušová, Mgr. Jiří Vlach

Kudrlová, K. - Vlach, J. - Paloušová, V. **Kyberkriminalita z pohledu justiční praxe a každodenních uživatelů.** ISBN 978-80-7338-204-9

2025-2027: Aktuální formy kyberkriminality a její oběti (gender-based cyberviolence)

Mgr. Kateřina Kudrlová, Ph.D.

Mgr. Jiří Vlach, Mgr. Hana Přesličková, Mgr. Eva Biedermanová

Kudrlová, K. – Kutil, L. – Vlach, J. **Výzkumné šetření IKSP „Zkušenosti obyvatel České republiky s vybranými jevy v online prostředí“.** *Kriminalistika* 2/2022

Kudrlová, K. – Vlach, J. **Neoprávněný přístup na online účty (internetové bankovníctví, sociální sítě) a dekriminlizace jednoho z počítačových trestných činů.** *Právník*, 10/2023

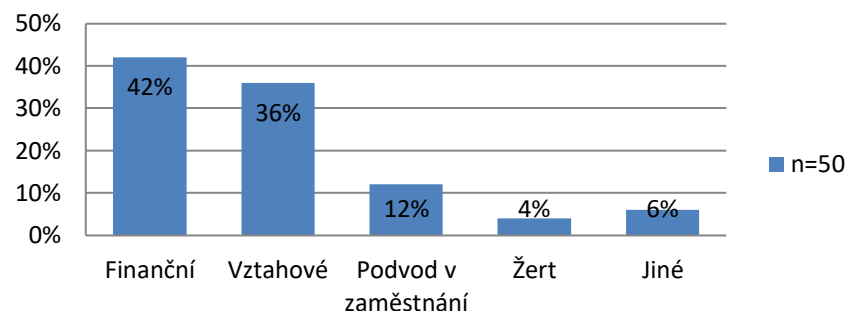
VN x M ve spisech (§ 230)

Spisy 2015 → rozlišení VN x M

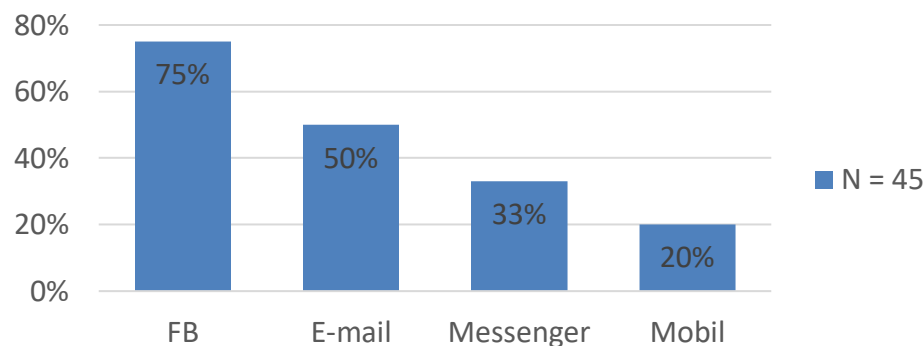
Spisy 2019 → potvrzeno rozlišení VN x M

- VN méně souběhů
- VN zejm. znalost hesla, méně zneužití fyz. přístupu
- zamezení přístupu, dehonestace, manipulace s daty, narušení soukromí

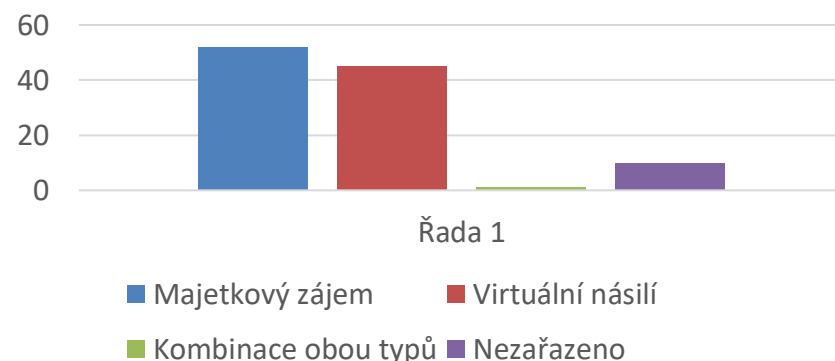
Uvedené motivy 2015

Použitý prostředek 2019

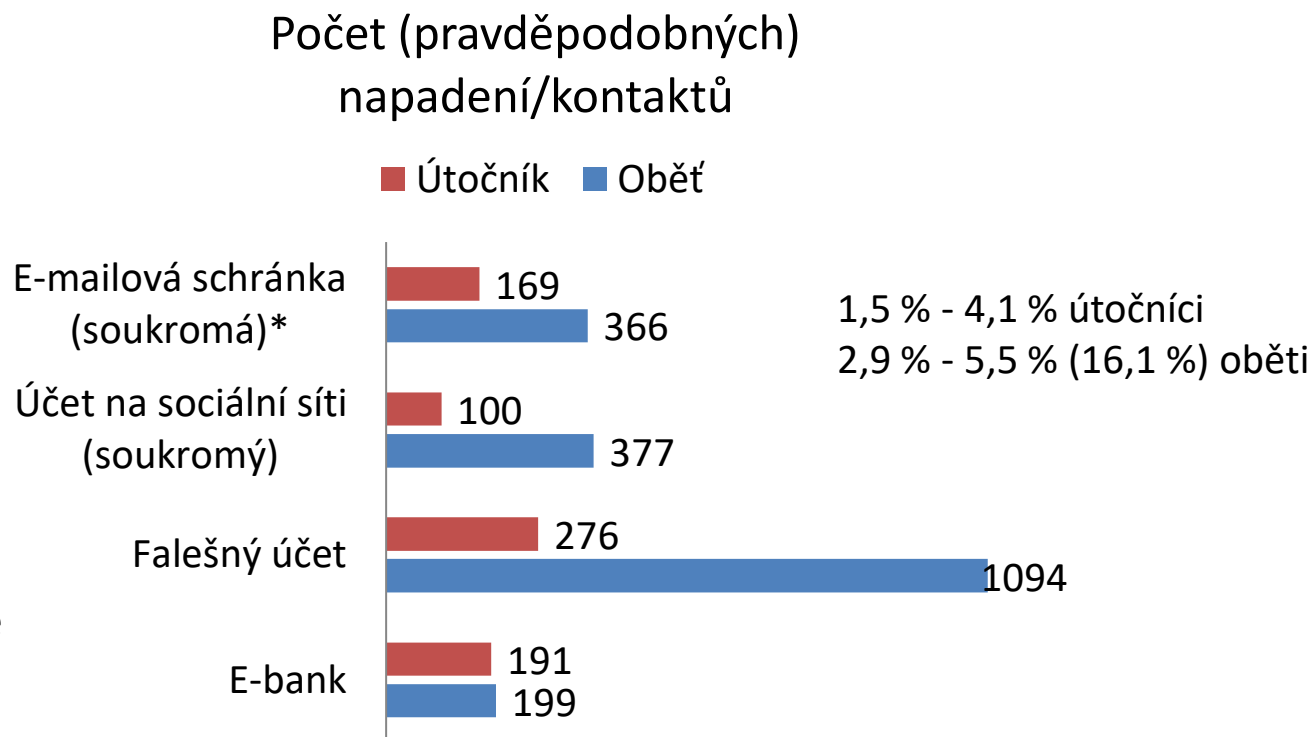

Rozdělení případů 2019

VN v dotazníku 2020*

- Zařízení
- Obchod online
- **E-bank**
- **E-mail**
- Ransomware
- Phishing
- **Sociální síť**
- Herní účty
- Zaměstnanci
- Autorská práva online
- Bezpečnostní návyky
- Darkweb

Častější viktimizace VN 24- (dále 29-, svobodní, studenti)

Motivace 2020*

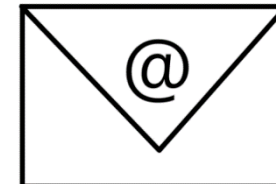
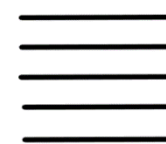
„Jaký důvod podle Vás vedl dotyčného/dotyčnou ke zneužití Vašeho účtu?“

- **Snaha majetkově se obohatit**
- **Žárlivost**
- **Pomsta, osobní nenávist**
- **Nesnášenlivost obecně (např. rasová, náboženská atp.)**
- **Stalking**
- **Žert**
- **Zvědavost**
- **Sexuální uspokojení**
- **Jiný důvod, uveďte jaký: ...**
- **Nevím, nevzpomínám si**

„Jaká byla Vaše motivace?“

- **Peníze**
- **Zvědavost**
- **Jiná, uveďte jaká: ...**
- **Nevím, nevzpomínám si**
 - **Nechci odpovědět**

Motivace 2020*

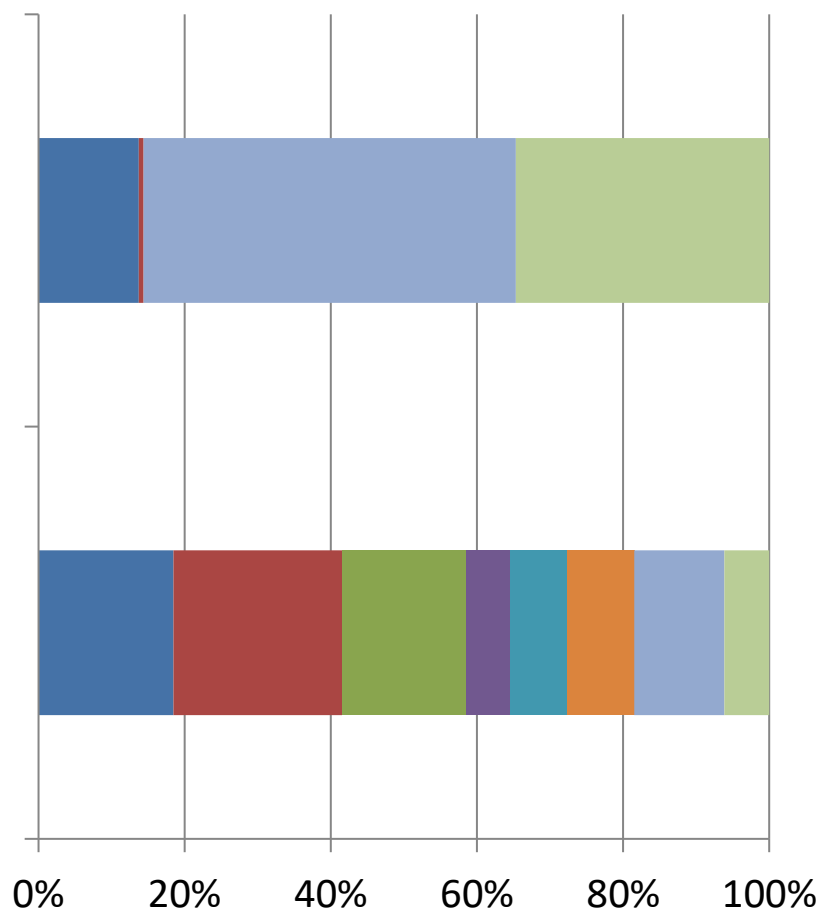
*Ženy: zřejmý motiv
neznámý/nezapamatovaný
(50 %)*

M: podle útočníků (n=149)*

*16-29: motivem zřejmě žárlivost
(21 %), pomsta (15 %)*

M: podle obětí 16-29 (n=51)

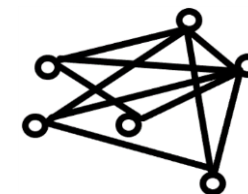
*Muži: motivem zřejmě
peníze (35 %)*

*Muži motivováni
penězi (17 %)*

- Peníze
- Žárlivost
- Pomsta, nenávisť
- Nesnášenlivost
- Stalking
- Žert
- Zvědavost
- Sexuální
- Jiná

Motivace 2020*

*Ženy: pravděpodobný motiv
neznámý/nezapamatovaný
(58 %)*

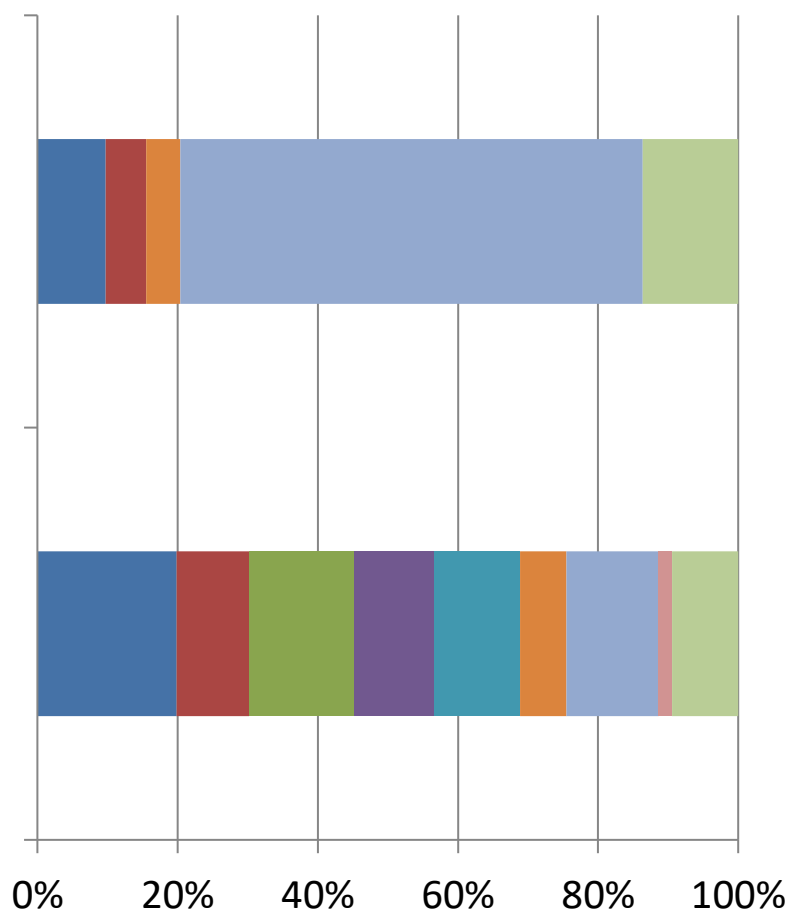
*Muži: motivem zřejmě
peníze (21 %),
nesnášenlivost (8 %)*

SNS: podle útočníků (n=97)

*45-59: pravděpodobný motiv
neznámý/nezapamatovaný
(63 %)*

SNS: podle obětí 16-29 (n=78)

*16-29: motivem zřejmě
nesnášenlivost (9 %)*

- Peníze
- Žárlivost
- Pomsta, nenávisť
- Nesnášenlivost
- Stalking
- Žert
- Zvědavost
- Sexuální
- Jiná

Motivace 2020*

30-44: motivem zřejmě peníze (41 %), motiv neznámý/nezapamatovaný (25 %)

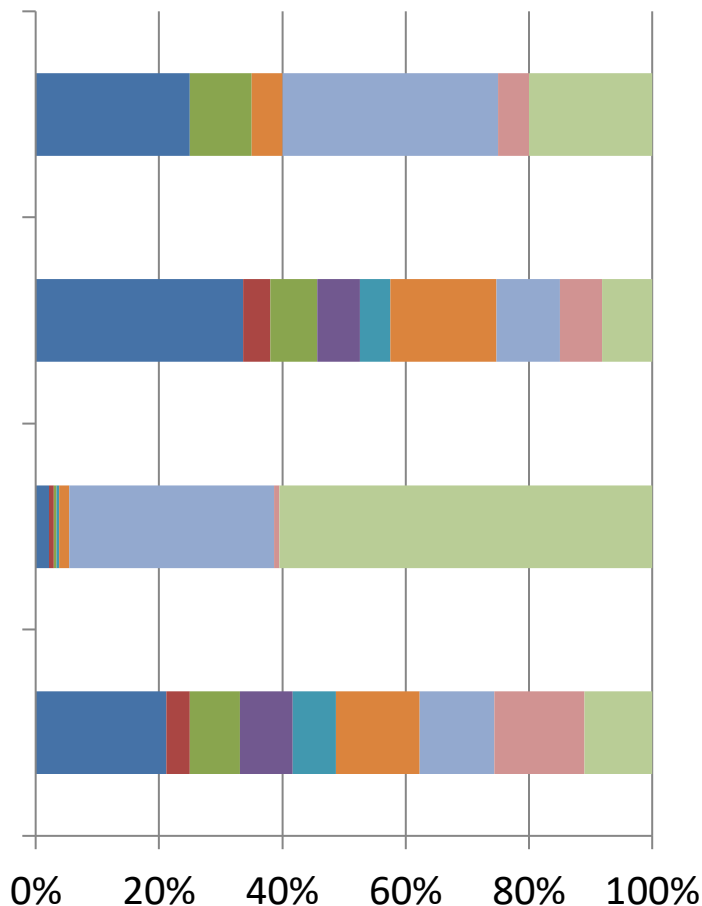
16-29: motivem zřejmě žárlivost (11 %), stalking (10 %)

Ženy: motivem zřejmě sex (10 %)

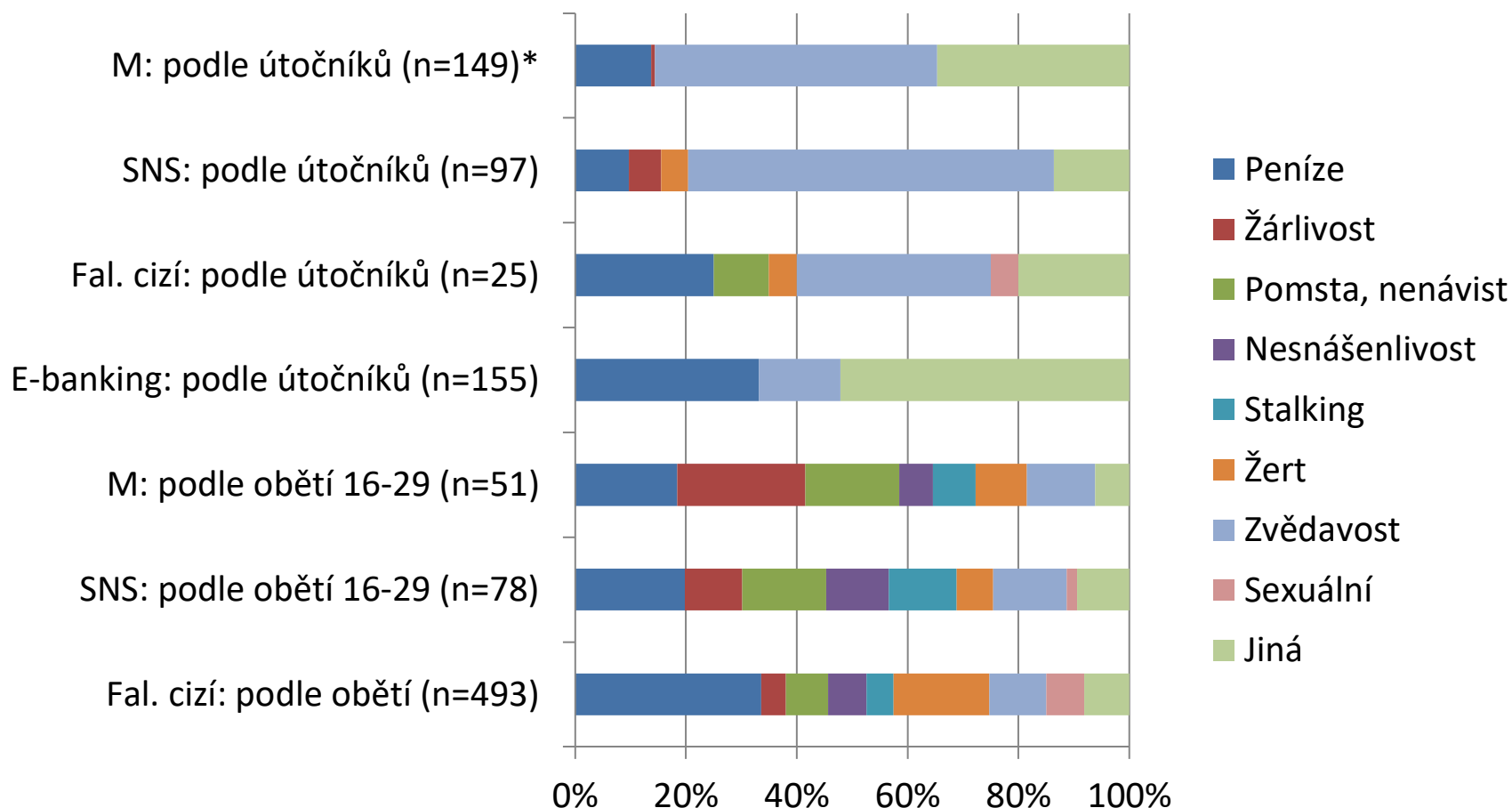
Stř. vzd./maturita: motivem zřejmě sex (10 %)

Zákl. vzd.: motivem zřejmě zvědavost (22 %)

Muži: motivem zřejmě nesnášenlivost (10 %), žert (21 %)

Motivace 2020* srovnání

Motivace 2020* (souhrnně)

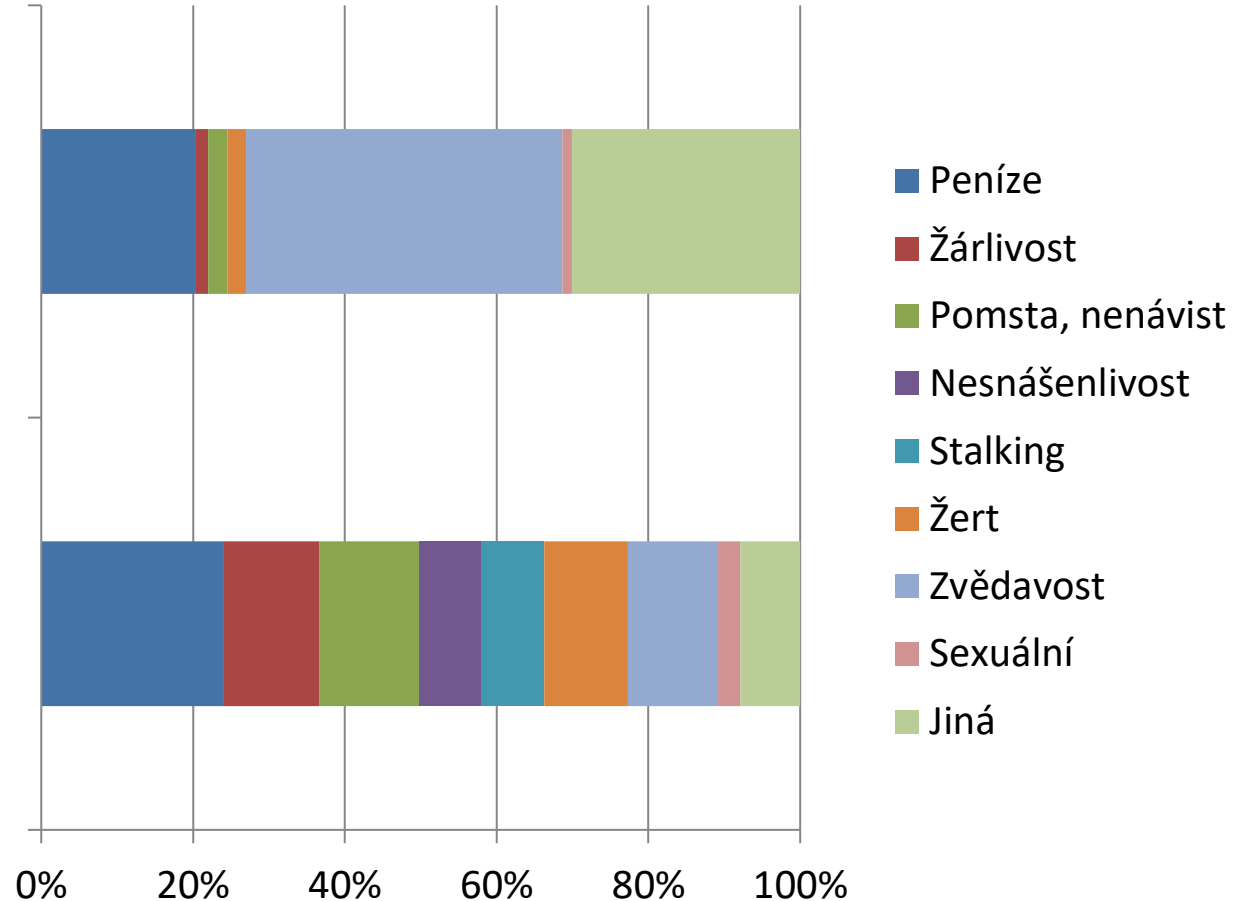
16-29: předpokládaným
motivem **žárlivost**,
pomsta, **nesnášenlivost**,
stalking

Podle útočníků (souhrnně)

Ženy: předpokládaný motiv
neznámý/nezapamatovaný,
sex

Podle obětí (souhrnně)

Muži: předpokládaným
motivem **peníze**,
nesnášenlivost, žert

Další významné oblasti VN

- Deepfake pornografie aj. zneužití identity
 - § 191a TZ (zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření)
 - revenge porn
- CSAM (child sexual abuse material)
 - consensual
 - non-consensual
- Kyberšikana, kyberstalking

Shrnutí

Virtuální násilí ve formě zásahů do soukromí relativně běžné, jiné podoby nejsou výjimkou (excesivní kontrola, převzetí účtu, zneužívání identity aj.).

Specifické (ne)ohrožené skupiny: děti, senioři, 29-, partneři.

Domnělé a self-reportované motivace se liší, ať už jde o napadení emailu, profilu na sociální síti nebo používání falešného profilu zneužívajícího cizí identitu.

Při odhadování motivace u napadení emailu, profilu na sociální síti a používání falešného profilu zneužívajícího cizí identitu hraje určitou roli **pohlaví** (obě) a **nízký věk** (16-29 let), zvláště v souvislosti s **nesnášenlivostí, penězi a žárlivostí** coby domnělými motivacemi.

Self-report, nepravé korelace, 2020* (covid)

**Specifická skupina partnerů + genderové rozdíly + rozsah VN + nové jevy
→ hlavním tématem příštího projektu gender-based cyberviolence**

Děkuji za pozornost.

Mgr. Kateřina Kudrlová, Ph.D.

kkudrlova@iksp.justice.cz

Institut pro kriminologii a sociální prevenci